పుస్తకం ఓ నేస్తం

– పద్మవల్లి

నెలనెలా మీ కోసం.. ఓ మంచి పుస్తకం

ప్రియసఖి

Snow Flower and the Secret Fan by Lisa See

ఆడపిల్ల పుట్టినింట కూడా ఎప్పుడూ 'ఆడ'పిల్ల గానే పెరుగుతుంది. మెట్టినిల్లు ఎంత సౌకర్యంగా ఉన్నా, పరాయితనపు పరదా ఒకటి కనిపించని మేలిముసుగులా జీరాడుతూనే ఉంటుంది. అదేగనక ఏమాత్రమూ అనుకూలత లేని చోటైతే చెప్పనే అక్కర్లేదు. ఒకసారి గడప దాటాక పుట్టిల్లూ పరాయిదే. వెతలు చెప్పుకోవాలంటే ఏవో రకరకాల భావాలు అడ్డుపడుతూనే ఉంటాయి. 'ఆడా' కాక 'ఈడా' కాక, కష్టసుఖాలు చెప్పుకుని సేదదీరడానికి తోడులేక ,ఒంటరితనంతో అల్లాడిపోయే మనసులెన్నో. కష్టసుఖాల్లో ఒకరికొకరు తోడుంటానేమో అక్క చెల్లెళ్ళను ఒకే కుటుంబంలోని అన్నదమ్ములకు చెయ్యటం, కుండమార్పిళ్ళూ చేసేవారనుకుంటాను. జీవితంలో ఆటుపోట్లను ఎదుర్కొని నిలదొక్కుకుంటున్నప్పుడు కాస్త ధైర్యం, విషాదంతో క్రుంగిపోయినపుడు కొంచెం ఆశనీ, సంతోషంతో మనసు పరవళ్ళు తొక్కేటప్పుడు కాసిని ఆనందభాష్పాలనూ పంచుకోగలిగే తోడుంటే కొండంత ఆసరా.

Lisa See వ్రాసిన Snow Flower and the Secret Fan, బాల్యం నుంచీ కలిసి పెరిగి, కలిసి కలలు కని, జీవితాంతం విడిపోమనీ, కష్టసుఖాల్లోనూ ఆనందవిషాదాల్లోనూ ఎల్లప్పుడూ ఒకరికొకరు తోడుగా ఉంటామనీ ప్రమాణాలు చేసుకున్న ఇద్దరు స్నేహితురాళ్ళ కథ. చిన్న అపార్థంతో స్నేహాన్ని దూరం చేసుకున్న ఓ మూర్ఖురాలి కథ. వేరొకరి తొందరిపాటుతనానికీ మూర్ఖత్వానికీ బలయి కడవరకూ వేదన అనుభవించిన ఒక అమాయకురాలి కథ. చైనా లోని ఒక ప్రాంతపు పురాతన సంప్రదాయాలూ, ఆచార వ్యవహారాలూ కలగలిపి ఇద్దరు స్త్రీల మధ్య ఓ అరుదైన స్నేహబంధాన్ని చిత్రించిన కథ.

లిలీ అనే ఆమె తన డెబ్బయవ ఏట జరిగిన కథని గుర్తుకు చేసుకున్నట్టుగా మొదలవుతుంది. తన స్నేహితురాలికి సంబంధించిన వస్తువులన్నీ ముందుపెట్టుకుని చూసుకుంటూ,

జరిగినవాటిని పశ్చాతాపంతో తలుచుకుంటూ ఉంటుంది.

కథా కాలం పందొమ్మిదో శతాబ్దం మొదలు. చైనా లోని హునాన్ ప్రాంతం. కథ లోకి వెళ్ళే ముందు అక్కడి కొన్ని ముఖ్యమైన ఆచారాలు తెలుసుకుంటే కథలో వాటి ప్రాముఖ్యత అర్ధం అవుతుంది. కుటుంబంలో ఇంటి పెద్ద, తన తరువాత పెద్దకొడుకులది అధికారం. ఇంటి నిర్వహణకి అత్తగారు, తరువాత ఇంటి పెద్దకోడలు హక్కుదార్లు. ఇంటికి సంబంధించిన నిర్ణయాలన్నీ వీళ్ళవే. మిగిలిన అందరూ వీళ్ళు చెప్పినట్టే వినాల్సిందే. మగవారు పొలం పనులు, బయట పనులు చూసుకుంటే, ఆడవారు ఇంటిపనులు చూసుకుని , మిగిలిన ఖాళీ సమయంలో వారికి ప్రత్యేకంగా కేటాయించిన గదిలో (ఇది ఎక్కువగా పై అంతస్తులో ఉంటుంది. అక్కడికి ఎదిగిన మగపిల్లలకూ, మగవారికీ ప్రవేశం ఉండదు) కుట్లూ అల్లికలూ చేసుకుంటూ కాలం గడుపుతారు. వారికి గడపదాటి బయటకి వెళ్ళే అవసరం సాధారణంగా ఉండదు. ఆడపిల్లలు కూడా ఆరేళ్ళు దాటాక ఇళ్ళు దాటి బయటకు వెళ్లరు. ఇంట్లోని ఆడవారితో కలిసి ఇంటి పనులూ, కుట్లూ అల్లికలూ నేర్చుకుంటూ, సంప్రదాయాలూ ఆచారాలూ తెలుసుకుంటూ, ఆడవారికి మాత్రమే తెలిసిన NuShu అనే ఒక రహస్యమయిన భాషను వ్రాయడం చదవం నేర్చుకుంటూ కాలం గడుపుతారు. పెళ్ళయి అత్తవారింటికి వెళ్ళాక కష్టసుఖాలు తల్లికో, అక్క చెల్లెళ్ళకో, స్నేహితురాళ్ళకో చెప్పుకోవాలంటే, ఎవరికీ తెలీకుండా ఈ భాషలోనే ఉత్తరాలు వ్రాసుకునేవారట.

ఆడపిల్లలకు చిన్నప్పుడే ఫుట్ బైండింగ్ అని చేస్తారు. వారి శరీరం ఇంకా ఎదుగుతూ లేతగా ఉన్న సమయంలోనే, పాదాలకు గుడ్డలతో గట్టిగా బిగించి కట్లు కడతారు. దానివల్ల రక్తప్రసరణ ఆగిపోయి, ఒరిపిడికి చర్మం ఒరుసుకు పోయి పుండు పడిపోతుంది. రోజూ ఆ కట్టు విప్పి వేడి నీళ్ళతో కడిగి, ఇన్ఫెక్షన్ రాకుండా మూలికలతో చేసిన మందు రాసి మళ్ళీ కట్టు కట్టేస్తారు. కొన్నాళ్ళకు ఆ కట్టు ఒత్తిడికి లేత ఎముకలు విరిగిపోతాయి. అపుడు ఆ ఎముకలను పైకి తోసి ఇంకా పాదం మడిచి కడతారు. దానితో పాదాలు చిన్నగా, పొడుగు పెరక్కుండా కలువ మొగ్గల్లా (Lily feet) ఉంటాయన్నమాట. ఇదంతా కొన్ని నెలలు ఒక్కోసారి సంవత్సరాల ప్రహసనం. ప్రసవవేదనకు మించిన నొప్పితో కూడినదట ఇది. ఒక్కోసారి ఇన్ఫెక్షన్ వచ్చి ప్రాణాలుకూడా పోతాయిట. సరిగా చెయ్యకపోతే వికటించి వంకర పాదాలు మిగిలిపోతాయి. అమ్మాయి పాదాలు ఎంత చిన్నవిగా ఉంటే ఆ అమ్మాయి పెళ్ళికి అంత అర్హురాలు అని వారి నమ్ముతారు. అంత నొప్పినీ తట్టుకుని పాదాలు అందంగా చేసుకున్న అమ్మాయికి, ఎక్కువ మంది కొడుకులని కనే సహనమూ ఓర్పూ ఉంటుందని నమ్మకమట. మనకి అమ్మాయిలని పెళ్ళికి ముందు వంటా వార్పూ నేర్చుకోకపోతే, తల్లి పెంపకం అలాంటిది అంటారే, అలా కలువ పాదాలు లేని పిల్లల ద్వారా తల్లి చేతకానితనం కనిపిస్తుందన్నమాట. అందమైన చిన్న పాదాలున్న అమ్మాయిలను ఆస్తి లేకపోయినా, ఏరి కోరి ఇంటికి పెద్ద కోడళ్ళుగా చేసుకుంటారు. పెద్ద పాదాలున్న వాళ్ళు పేదింటి కోడళ్ళు గానో, లేదా చిన్న కోడళ్ళు గానూ, పెళ్ళి కాకుండానూ మిగిలిపోతారు.

ఆడపిల్లలకి చిన్నతనంలోనే మధ్యవర్తుల ద్వారా పెళ్లి మాటలు మాట్లాడుకుని సంబంధం కుదుర్చుకుంటారు. అమ్మాయిలకు పదిహేను లేదా పదహారేళ్ళు వచ్చాక పెళ్ళి చేస్తారు. పెళ్ళి అయిన తరువాత కూడా అమ్మాయిలు అత్తవారింటికి కేవలం

చుట్టపు చూపుగా మాత్రమే వెళ్ళి కొన్ని రోజులు ఉండి వస్తూ ఉంటారు. మొదటి సంతానం కలిగాక మాత్రమే పూర్తిగా పుట్టిల్లి వదిలి మెట్టింటికి వెళ్లడం. అపుడు కూడా వారికి కలిగిన సంతానం మీద ఆధారపడే ఆ ఇంటిలో వారి స్థానం ఉంటుంది. స్త్రీకి కొడుకులని కనడమే తప్ప వేరే ప్రయోజనం లేదు అనేది వారి నమ్మకం. ఎంత మంది కొడుకులని కంటే అంత విలువ. కొడుకులు లేని స్త్రీ పరిస్థితి పనిమనిషి కన్నా అధ్వాన్నం. అత్తగారికీ, కొడుకులని కన్న మిగిలిన కోడళ్ళకూ చాకిరీ చేస్తూ బ్రతకాల్సిందే. ఒకవేళ స్త్రీ వయసులో ఉండగానే భర్త చనిపోతే వేరే కుటుంబానికి చిన్న కోడలుగా తనని అమ్మేస్తారు. (అంటే అక్కడ అందరికీ సేవ చేస్తూ, మగవారి వారి కోరికలు తీరుస్తూ గడపాలన్నమాట .)

ఇంకో ముఖ్యమయిన ఆచారం... కథకు అతి ముఖ్యమైనదీ...ఒక్కొక్క దశలోనూ స్త్రీలు అదే దశలో ఉన్న అదే వూరిలోని ఆడవారితో కలిసి చిన్న బృందాలని ఏర్పాటు చేసుకుంటారు. స్వోర్న సిస్టర్స్ (sworn sisters / laoTangs) అంటారు. పెళ్ళి కావాల్సిన ఆడపిల్లలు కొందరు కలిసి ఒక బృందంగా ఏర్పడతారు. వీరు చిన్నప్పటి నుంచీ కలిసి కుట్లూ అల్లికలూ నేర్చుకోవడం, కట్నంగా తీసుకెళ్ళాల్సిన వస్త్రాలూ, కానుకలూ కలిసి చేసుకోవడం, ఒక్కొక్కరి పెళ్ళి అవుతున్నప్పుడు మిగిలినవారు దగ్గరుండి ఆ వేడుకలు జరిపించడం, అత్తవారింటికి వీడ్కోలు గీతాలు పాడుతూ సాగనంపడం చేస్తారు. ఆ బృందంలో అందరికీ పెళ్ళి అయిపోగానే, దాని అవసరం తీరిపోతుంది. వాళ్ళు వేరే వేరే వూళ్ళకు పెళ్ళయి వెళ్ళడంతో, వాళ్ళు మళ్ళీ ఎప్పుడూ కలిసే అవకాశం దాదాపు ఉండదు. అమ్మాయికి పెళ్ళి అయ్యాక అత్తగారి వూరిలో ఉన్న బృందంలో కలిసి, అందరూ ఒకరికొకరు కష్టసుఖాల్లో తోడుగా ఉంటారు. భర్తను కోల్పోయిన స్త్రీలు, ఇతర ఒంటరి స్త్రీలతో కలుస్తారు. వారందరూ చనిపోయేవరకూ ఒకటిగా ఉంటారు. వీటన్నిటికీ భిన్నమయినది ఇంకో బంధం ఉంది. అది laotong లేదా old sames అనేది. ఒకే సంవత్సరం, ఒకే నెల, ఒకే రోజు పుట్టి, చైనీస్ కేలండర్ ప్రకారం జాతకంలో మొత్తం ఎనిమిది లక్షణాలూ కలిసిన ఇద్దరూ అమ్మాయిలను (వేరే ఊరివారయినా సరే) Loatongs గా కలుపుతారు. ఇద్దరూ గుడికి కలిసి వెళ్ళి , ఆ దేవత ముందు 'జీవితాంతం ఇద్దరూ ఒకరికొకరు కష్టసుఖాల్లో తోడుగా ఉంటామనీ, ఎన్ని కష్టాలు వచ్చినా ఆ బంధం తెగిపోనివ్వమనీ' ప్రమాణం చేసి, కాంట్రాక్ట్ రాసుకుంటారు. ఎవరైనా సరే ఆ బంధాన్ని గౌరవించాల్సిందే. వారు కలవడానికి అత్తింటివారు కూడా అడ్డు చెప్పటానికి ఉండదు. Loatong బంధాన్ని పెళ్ళి కన్నా కూడా పవిత్రమైన బంధంగా భావిస్తారు.

కథ 1820 -30 మధ్యలో మొదలవుతుంది. Puwei, Tongkou చైనా లోని రెండు చిన్న గ్రామాలు. ఊరిలో దాదాపు అందరూ భూస్వాముల దగ్గర భూమిని కౌలుకు తీసుకుని పంటలు పండించుకుని బ్రతుకుతుంటారు. Puwei లో ఒక చిన్న రైతు కుటుంబంలో ఇద్దరు అన్నదమ్ములున్నారు. ఇద్దరూ చక్కగా పొలం పనులు చూసుకుంటూ, తమ్ముడు అన్నగారి మాట దాటకుండా ఉంటాడు. పెద్దాయనకు ఒక కొడుకు (వయసు 14), ముగ్గురు కూతుర్లూ (వయసు 9, 5, 4), ఆఖరున మళ్ళీ ఇంకో కొడుకు, పసి వాడు. మొత్తం ఐదుగురు పిల్లలు. మధ్యలో అమ్మాయి లిలీ, కథలో ఒక ముఖ్య పాత్ర. చిన్నాయనకు ఒక్కతే కూతురు. ఆమె పేరు బ్యూటిఫుల్ మూన్, లిలీ కన్నా కొన్నినెలలు మాత్రమే చిన్నది. చిన్నాన్న పిన్నీ ఇద్దరూ ఆనందంగా జీవితం గడిపే జంట. ఇద్దరూ పిల్లల్ని ఆప్యాయంగా చూసుకుంటారు.

లిలీకి ఆరేళ్ళు ఉండగా, తనకీ, పిన్ని కూతురికీ ఫుట్ బైండింగ్ కోసమని మంచి ముహూర్తం చూడమని జ్యోతిష్కుడిని అడుగుతారు. అతను లిలీ జాతకం చూసి, ఈ అమ్మాయిది అద్భుతమైన జాతకం, మహారాణీ యోగం అని చెప్పి, మధ్యవర్తిని తీసుకుని మళ్ళీ వస్తాను అని చెపుతాడు. మరునాడు వారి ఇంటికి ప్రక్క వూరు Tangkou నుండి ఒక మధ్యవర్తి 'మేడం వాంగ్' వస్తుంది. లిలీ మొహంలో చాలా శుభలక్షణాలున్నాయనీ,, పాదాలు కూడా జాగ్రత్తగా బైండ్ చేస్తే అద్భుతమైన అందమైన పాదాలుగా తయారవుతాయనీ, అది శుభమనీ చెప్పి, ఆమెకి Tangkou లోని సంపన్నకుటుంబానికి కోడలిగా వెళ్ళగలిగే అవకాశం వస్తుందనీ, దానితో చిన్నాన్న కూతురు బ్యూటిఫుల్ మూన్ కి కూడా అదే వూర్లో మంచి సంబంధం కుదిరి, అక్క చెల్లెళ్ళు ఇద్దరూ ఒకే వూర్లో దగ్గరగా ఉండటానికి చాలా అవకాశాలు ఉన్నాయనీ చెపుతుంది. లిలీకి సంబంధం చూసే బాధ్యత తనకి వదిలిపెట్టమని చెపుతుంది. లిలీకి, తన చెల్లెలికీ, బ్యూటిఫుల్ మూన్ కీ మంచి ముహూర్తం చూసి ఒకేసారి ఫుట్ బైండింగ్ మొదలుపెడతారు. మధ్య మధ్య మేడమ్ వాంగ్ వచ్చి లిలీ పాదాలు ఎలా చిన్నగా వస్తున్నాయో చూసి వెళుతూ ఉంటుంది. ఆ క్రమంలో లిలీ చెల్లెలికి కాళ్ళకు ఇన్ఫెక్షన్ వచ్చి చనిపోతుంది. మిగిలిన ఇద్దరూ కష్టపడి ఆ బాధను తట్టుకుంటారు. తరువాత కొన్ని నెలలు గడుస్తాయి.

లిలీకి ఏడేళ్ళ వయసున్నప్పుడు మేడమ్ వాంగ్ వచ్చి, Tangkou లోని భూస్వాములైన Lu కుటుంబానికి పెద్దకోడలిగా లిలీకి సంబంధం కుదిరే అవకాశం ఉందనీ, అదే వూళ్ళో ఒక సాంప్రదాయ, సంపన్నుల కుటుంబంలో స్నో ఫ్లవర్ అనే అమ్మాయి ఉందనీ, తనకీ లిలీకి laotongs కావటానికి అవసరమైన ఎనిమిది లక్షణాలూ కలిసాయనీ ఆమె చెపుతుంది. ఆ laotong సంబంధం వలన లిలీ విలువ పెరిగి పెళ్ళి కుదరటం ఇంకా సులభమవుతుందని చెపుతుంది. మొదట సందేహించినా, అంత మంచి కుటుంబంతో సంబంధం వలన తమ కుటుంబానికి గౌరవం పెరిగి, ఇద్దరూ ఆడపిల్లల బ్రతుకులూ బావుంటాయని ఆలోచించి లిలీ తల్లిదండ్రులు ఒప్పుకుంటారు. మంచిరోజు చూసి ఇద్దరూ పిల్లలనీ గుడికి తీసుకువెళ్ళి కాంట్రాక్ట్ రాయిస్తాను అని చెప్పి లిలీకి స్నో ఫ్లవర్ పంపిన సందేశాన్ని ఇస్తుంది. సిల్క్ తో చేసిన ఒక విసనకర్ర మీద మొదటి మడతమీద ' మీ ఇంటిలో మర్యాదా మన్ననా తెలిసిన ఒక చక్కని అమ్మాయి ఉందని తెలిసింది. మనిద్దరం ఒకేరోజు పుట్టాము. మనిద్దరం జీవితాంతం స్నేహితులుగా ఉందామా?' అని ఎంతో పొందికగా Nu Shu లో వ్రాసి, చిన్న పువ్వులు అందంగా కుట్టి ఉన్నాయి. అప్పటికి పిల్లలకి ఎవరికీ పూర్తిగా ఆ భాష చదవటం రాదు. లిలీ తన పిన్ని సహాయంతో అది చదివి, తిరిగి దాని మీద 'నేను నీకన్నా తక్కువ అంతస్తుకి చెందిన దాన్ని. అయినా మనిద్దరినీ ఆ దేవుడే కలుపుతున్నాడు అని నమ్ముతున్నాను. మనం ఎప్పటికీ ఒకరికొకరుగా కలిసి ఉందాం.' అని జవాబు వ్రాసి పంపిస్తుంది.

ఒక మంచి రోజున మేడమ్ వాంగ్, స్నో ఫ్లవర్ని తీసుకుని తన పల్లకీలో వచ్చి లిలీని కూడా ఎక్కించుకుని, పక్క వూరిలో గుడికి తీసుకు వెళుతుంది. ముట్టుకుంటే మాసిపోతుందేమో అనిపించే బంగారు రంగుతో, పాలబుగ్గలతో అందంగా చలాకీగా ఉన్న స్నో ఫ్లవర్ని చూసి లిలీకి ఎంతో ఇష్టం కలిగింది. స్నో ఫ్లవర్ ప్రతీ కదలికలోనూ, ప్రతీ మాటలోనూ, కాంటాక్ట్ రాసుకోవటానికి అందమయిన పేపర్ మంచి అర్ధమున్న వాక్యాలూ ఎన్నుకోవటంలోనూ ఆమె చూపిన అభిరుచి, ఆమె పుట్టి పెరిగిన సంస్కారవంతమయిన కుటుంబ నేపధ్య ప్రభావం కొట్టొచ్చినట్టు కనిపిస్తుంది. అయినా కూడా లిలీని చిన్నబుచ్చకుండా, ఎంతో ప్రేమగా ప్రవర్తిస్తుంది. అక్కడనుండి ఇద్దరూ

ఆ సిల్క్ ఫేన్ మీద ఉత్తరాలు రాసుకుంటూ ఉంటారు. అప్పుడప్పుడూ స్నో ఫ్లవర్ లిలీ ఇంటికి వచ్చి కొన్నిరోజులు గడిపి వెళుతుంటుంది. అపుడంతా ఇద్దరూ కబుర్లు చెప్పుకుంటూ క్విల్ట్స్ అల్లుకుంటూ, కలిసి ఇంటి పనులు నేర్చుకుంటూ ఉంటారు. ఇద్దరికీ ఒకరంటే ఒకరికి ప్రాణం. ఎపుడూ స్నో ఫ్లవర్ తమ ఇంటికి రావటమే కానీ, లిలీని ఎప్పుడూ వాళ్ళు రమ్మని పిలవరేం అని అడిగిన లిలీ తల్లిని, 'వారిది సంపన్నకుటుంబం. అక్కడ లిలీ ఇమడలేదు. స్నో ఫ్లవర్ని ఇక్కడికి పంపడానికి ఒప్పుకున్నారు సంతోషించు. ఈ సంబంధం వలన లాభం మీకే గానీ వారికి కాదు' అని చెప్పి మేడం వాంగ్ మాట్లాడకుండా చేస్తుంది.

అలా సంవత్సరాలు గడుస్తున్నాయి. స్నో ఫ్లవర్ రాకపోకలు సాగుతూనే ఉన్నాయి. లిలీ ఇంట్లో అందరికీ తనంటే ఎంతో ఇష్టం. తను కూడా అంతే మర్యాదగానూ, ఆప్యాయంగానూ ఉండేది అందరితో. లిలీకి అయితే చెప్పనక్కర్లేదు. అంత మంచి సంస్కారం, ప్రవర్తనా, తనంటే విపరీతమయిన ప్రేమా ఉన్న స్నో ఫ్లవర్ తో అనుబంధం చాలా ప్రత్యేకమయినది, ఆమె తనకొక్కదానికే స్నేహితురాలు అని తలుచుకోవటమే చాలా గర్వంగా ఉంటుంది. లిలీ అక్కకు పెళ్ళయి వెళ్ళిపోయింది. అన్నకు కూడా పెళ్ళయింది. లిలీకి Lu ఫేమిలీ లోని పెద్ద కొడుకుతో పెళ్ళి కుదిరింది. వాళ్ళు వధువుకూ కుటుంబానికీ పంపాల్సిన కానుకలు పంపారు. వాటితో తనకి బట్టలూ బొంతలూ, భర్తకూ బంధువులకూ కానుకలో తయారు చేసుకుంటోంది. స్నో ఫ్లవర్ వచ్చినపుడల్లా లిలీకి కాబోయే అత్తవారి కుటుంబం గురించి కబుర్లు చెపుతూనే ఉంది. పదునాలుగేళ్ళ వయసులో ఉన్నప్పుడు బ్యూటిఫుల్ మూన్ విషపు తేనెటీగ కాటుకు గురయి చనిపోయింది. అప్పటి నుంచీ చిన్నాన్న పిన్నీ చైతన్యం కోల్పోయి యాంత్రికంగా బ్రతుకుతూ ఉంటారు. లిలీకి పదహారేళ్ళు వచ్చాక పెళ్ళి అవుతుంది. లిలీకి తన పెళ్ళి అనేదాని కన్నా, తను ఆ వూరు వెళ్ళినపుడు స్నో ఫ్లవర్ ఇంటికి వెళ్ళి , తన ఇంట్లో అందరినీ చూడొచ్చు అని ఎక్కువ ఉత్సాహం కలుగుతుంది.

పెళ్ళయి అత్తవారింటికి వెళ్ళిన లిలీకి, అక్కడ జరిగే ముఖ్యమయిన వేడుకలో తన Laotong గా ప్రత్యేక హోదాలో రావాల్సిన స్నో ఫ్లవర్, అదే వూర్లో ఉండి కూడా రాకపోవడం ఆశ్చర్యం కలిగిస్తుంది. ఇంకో నెల రోజుల్లో స్నో ఫ్లవర్ పెళ్లి జరగాల్సి ఉంది. మూడురోజుల వేడుకల తర్వాత పుట్టింటికి తిరిగి వెళ్ళేటప్పుడు పల్లకీని స్నో ఫ్లవర్ ఇంటికి తీసుకెళ్ళమని చెపుతుంది. స్నో ఫ్లవర్ ఇల్లు ఒక పెద్ద భవంతి. ఇల్లు కొంచెం పాతబడినప్పటికీ దానికున్న కిటికీలూ అద్దాలూ చాలా కళాత్మకంగా ఉండి, ఆ ఇంటి ఒకప్పటి వైభవాన్ని తెలియచేస్తుంటాయి. లోపలికి వెళ్ళి చూస్తే ఇల్లంతా ఖాళీగా, చీకటిగా, అదోరకమైన కంపు కొడుతూ, పరిసరాలన్నీ చీదరగా దరిద్రంతో నిండి ఉన్నాయి. ఆశ్చర్యంతో చూస్తున్న లిలీకి, అతుకుల బట్టలు వేసుకుని ఉన్న స్నో ఫ్లవర్, ఆమె తల్లి కనిపిస్తారు. లిలీని మేడ మీదకి తీసుకువెళ్ళి కూర్చోబెట్టి స్నో ఫ్లవర్ తన కథ చెపుతుంది. స్నో ఫ్లవర్ ముత్తాత చక్రవర్తి ఆస్థానంలో పేరుపొందిన విద్వాంసుడు. ఒకప్పుడు సిరి సంపదలతో ఉండేవారు. స్నో ఫ్లవర్ తల్లి కూడా మంచి కుటుంబం నుంచి వచ్చిన అమ్మాయి. స్నో ఫ్లవర్ నాన్న హయాం లోకి వచ్చేసరికి, ఆయన గొప్పలకు పోయి స్వంత చెల్లెళ్ళు , సవతి చెల్లెళ్ళు కలిపి మొత్తం తొమ్మిదిమందికి ఘనంగా పెళ్లి చెయ్యడం కోసం ఉన్న పొలాలు అమ్మి, ఇంకా అప్పులు చేసీ ఆస్థి మొత్తం అవగొట్టాడు. తరువాత మత్తుమందుకి అలవాటై, ఇంట్లో ఉన్న ఖరీదయన సామనులన్నీ అమ్మేసి, అందంగా ఉండే స్నో ఫ్లవర్ని కూడా ఎవరికో అమ్మేయ్యాలని చూసాడు. మేడం వాంగ్ స్నో ఫ్లవర్ తల్లికి సోదరి.

ఆమె ఈ ఇంటి విషయాలు తెలుసుకుని, కలుగచేసుకుని స్నో ఫ్లవర్ అక్కకి ఒక సంబంధం చూసి పెళ్లి చేసి పంపేసి, అన్నలని ఎక్కడో పొలాల్లో పనికి కుదిర్చింది. చిన్నదైన స్నో ఫ్లవర్ ని కూడా కాస్త మంచి ఇంట్లో పెళ్లి చేయాలని ఆలోచించింది. ఈలోగా లిలీ గురించి తెలిసి ఆమెతో బంధం కుదిరిస్తే, దాని ద్వారా స్నోఫ్లవర్ కి మంచి జరగొచ్చు అని తలిచి ఆప్లాన్ వేసింది. స్నో ఫ్లవర్ ఈ విషయాలన్నీ లిలీ దగ్గర దాచినందుకు సిగ్గుతో, అపరాధభావంతో బాధపడుతుంది. తనకి ఆ సంగతులు ఎందుకు చెప్పలేదూ అని లిలీ అడిగితే, 'మీ ఇంట్లో పెద్ద వాళ్ళందరికీ తెలుసు. నన్ను ఎవరూ చెప్పనివ్వలేదు. తెలిసినపుడే తెలుస్తుందని ఆపేసారు' అని చెపుతుంది. తనకి నిజం చెప్పకుండా మోసం చేసినందుకు మేడం వాంగ్ మీదా, తన ఇంట్లో వాళ్ళ మీదా విపరీతమైన కోపం వస్తుంది, కానీ విచిత్రంగా స్నో ఫ్లవర్ మీదా కోపం రాదు సరి కదా, ఇంకా ఎక్కువ ప్రేమ కలుగుతుంది. తన కొత్త పరపతి ఉపయోగించి ఏర్పాట్లు చేసి, దగ్గరుండి స్నో ఫ్లవర్ పెళ్లి వేడుకగా జరిపించి, అపుడు తన పుట్టింటికి వెళుతుంది.

ఇంటికి వెళ్ళిన లిలీకి ఇంట్లో అందరి మీదా, ముఖ్యంగా తల్లి మీద విపరీతమయిన కోపం, తనని ఇన్నేళ్ళు మోసం చేసారని. ఎవరితోనూ మాట్లాడకుండా నిరసన చూపిస్తుంది. 'మీరందరూ నన్నెందుకు మోసం చేసారు, ఎప్పటికైనా నాకు నిజం తెలీదనుకున్నారా?' అని తల్లిని నిలదీస్తుంది. తల్లి తామందరూ స్నో ఫ్లవర్ మీద ఇష్టంతోనూ అభిమానంతోనూ చెప్పలేదనీ, అయినా ఇపుడు స్నో ఫ్లవర్ విషయంలో నిజమేదయినా లిలీ అభిమానం ఎందుకు మారాలనీ అడుగుతుంది. పైగా మీ మంచి కోసమే ఇవన్నీ చేసాము, నువ్వూ నీ కజినూ మంచి సంబంధాలు చేసుకుంటే పరిస్థితి బావుంటుందని అని చెపుతుంది. తను గొప్పింటి కోడలయితే తన ద్వారా ఈ ఇంటి పరిస్థితులు చక్కబడతాయనే స్వార్థం తల్లిది అని అపార్థం చేసుకుని, 'నాకు చేతనయినంత సహాయం చేస్తాను, కానీ నిన్ను మాత్రం క్షమించను' అని చెపుతుంది. లిలీ దురుసుతనానికి మూర్ఖత్వానికి బాధపడి తల్లి కూడా లిలీని కోపంతో తిట్టి వెళ్ళిపోతుంది. అది మొదలు తల్లీ కూతుర్ల మధ్య సంబంధం తెగిపోయి నామమాత్రంగానే ఉండిపోతుంది.

స్నో ఫ్లవర్ భర్తది కసాయి వృత్తి. మనుషులూ ఇంటి పరిసరాలూ కూడా చాలా అపరిశుభ్రంగా ఉంటాయి. అత్తగారు గయ్యాళి. కోడలిని నానా పాట్లు పెట్టి సాధిస్తూ ఉంటుంది ఎపుడూ. భర్తకు ఆమె అంటే కొంచెం ఇష్టం ఉన్నా, దేనికి కోపం వచ్చినా భార్యని బాదుతూ ఉంటాడు. స్నో ఫ్లవర్ మౌనంగా ఓపికగా అన్నీ భరిస్తూ, ఇంటెడు చాకిరీ చేస్తూ కష్టపడుతూ ఉంటుంది. పెళ్లి చేసుకుని పుట్టింటి కష్టాల నుండి దూరం కావాలనుకుంటుంది కానీ ఆ ఆశ తీరదు. స్నో ఫ్లవర్ పెళ్లి అవగానే ఆమె తల్లిదండ్రులు ఇల్లు కూడా అప్పుల వాళ్ళకి వదిలేసి ఊరిడిచి కట్టుబట్టలతో ఎక్కడికో పోతారు. లిలీకి, స్నో ఫ్లవర్ కీ మొదట సంతానంగా మగపిల్లలు పుడతారు. ఇద్దరూ పిల్లలతో అత్తవారింటికి కాపురానికి వచ్చేస్తారు. లిలీ అత్తగారు స్నో ఫ్లవర్ కుటుంబ వాతావరణం చూసి, ఆమెతో ఇక స్నేహం తమ అంతస్తుకి తగినది కాదనీ, అక్కడితో ఆపేసి ఇక కలుసుకోవద్దనీ చెపుతుంది. కానీ లిలీ ఇంట్లోని పదేళ్ళ దాసీ పిల్ల సహాయంతో ఇద్దరూ ఉత్తరాలు రాసుకుంటూ ఉంటారు. ఇద్దరి జీవితాల్లోని ముఖ్యమైన సంఘటనలన్నీ ఇద్దరూ సిల్క్ ఫేన్ మీద రాసుకుంటారు. ప్రతీ ఏడాది పండగలకు లిలీ పుట్టింటికి వెళ్ళినపుడు, స్నో ఫ్లవర్ కూడా అక్కడకు వెళ్లడం, ఇద్దరూ సంతోషంగా కొన్ని రోజులు గడపటం, తమ కాపురాల గురించి చెప్పుకోడం చేస్తుంటారు.

ఒక పదేళ్ళ కాలం గడిచింది. ఈ సమయంలో లిలీకి వరుసగా ముగ్గురు కొడుకులూ, ఒక కూతురూ కలుగుతారు. స్నో ఫ్లవర్ కి ముగ్గురు ఆడపిల్లలు పురిటిలోనే పోగా ఇద్దరు కొడుకులు, ఒక కూతురూ మిగులుతారు. ఆమె కష్టాలు, అత్తగారి ఆరళ్ళు రోజు రోజుకీ పెరుగుతూనే ఉంటాయి. చైనాలో ఎంపరర్ పోయిన తరువాత కరవుకాలం వస్తుంది. అపుడు భూస్వాములు శిస్తులు పెంచితే, అవి కట్టలేక వాటిని వ్యతిరేకిస్తూ రెబెలియన టీమ్స్ తయారవుతాయి. ఆదాయం లేక Lu ఫేమిలీ ఆస్తులన్నీ కరిగిపోతాయి. భర్త దూరవ్యాపారానికి వెళతాడు. మొత్తం జిల్లాలో అంతా టైఫాయిడ్ వ్యాధి వచ్చి వూరిలో చాలామంది చనిపోతారు. లిలీ తల్లి, తండ్రి , అత్తగారూ, మావగారూ, ఒక మరిది కుటుంబం మొత్తం ఆ వ్యాధితోనే చనిపోతారు. చాలా నెలలు ఒకరితో ఒకరికి సంబంధం లేకుండా ఉంటారు. నెమ్మదిగా తేరుకునే సరికి లిలీ భర్త తిరిగి వస్తాడు. లిలీ భర్త Master Lu, లిలీ Lady Lu (జమీందారు, జమీందారిణి) అవుతారు. ఊరంతా వారిని గౌరవిస్తుంటుంది.

స్నో ఫ్లవర్ లిలీకి ఒక ఉత్తరం పంపుతుంది. 'టైఫాయిడ్ నుండి తాము క్షేమంగానే బయట పడ్డామనీ, మీరెలా ఉన్నారనీ అడుగుతూ, ఒక్కసారి మా ఇంటికి రాకూడదూ, మనం కలిసి గడిపి ఎంతో కాలమయ్యింది' అని అడుగుతుంది. స్నో ఫ్లవర్ ఇంటికి వెళ్ళాలనుకుంటే భర్త అడ్డు చెపుతాడు, అక్కడ ఆమెకు రక్షణ ఉండదనీనూ, పిల్లలు చిన్నవాళ్ళు కాబట్టి ఇంట్లోనే ఉండమనీ ఏవేవో అభ్యంతరాలు చెప్పినా ఎలాగో ఒప్పించి ఓ మూడు రోజులకనీ వెళుతుంది. లిలీని చూసి స్నో ఫ్లవర్ ఎంతో సంతోషిస్తుంది. లిలీ కూడా ఆమెనీ పిల్లలనీ చూసి సంతోషించినా ఆ ఇంటినీ, వాతావరణాన్ని, స్నో ఫ్లవర్ భర్త వృత్తినీ మొరటుదనాన్ని, అత్త గయ్యాళితనాన్ని విపరీతంగా ఏవగించుకుంటుంది. తన జీవితం మెరుగుపడుతుంటే, స్నో ఫ్లవర్ జీవితం ఇంకా అలా తక్కువ స్థితిలోకి జారిపోయినందుకు జాలి పడుతుంది. స్నో ఫ్లవర్ కి మాత్రం తను ఎంత వోపికగా పనిచేసుకుంటూ అందరికీ సేవలు చేస్తున్నా వారి అభిమానం లేనందుకు, పోయిన బిడ్డల గురించీ తప్ప ఇక వేరే బాధలేమీ ఉండవు. ఆ సమయంలో ఒకపక్క వూర్ల మీద రెబెలియన్స్ దాడిచేసి తగలబెడుతుంటారు, ఇంకో పక్క వారిని అణచడానికి సైన్యం కూడా వస్తోందనీ తెలుస్తుంది. ఒక రెండు రోజులు గడిచిన తర్వాత ఆ వూరుమీదకి కూడా రేబెలియన్స్ వచ్చి ఇళ్ళు తగలబెడుతుండటంతో అందరూ వూరోదిలి దూరంగా ఉన్న కొండల్లోకి పారిపోతారు. లిలీ తన భర్త తనకోసం వెదుకుతుంటాడని, తన ఊరు వెళ్ళిపోవాలని అనుకుంటుంది. కానీ దానికి సమయంలేదనీ, రెబెలియన్స్ వెళ్ళిపోగానే ఓ రెండురోజుల్లో మళ్ళీ వెనక్కి వచ్చేస్తాం అని కంగారు పెట్టడంతో స్నో ఫ్లవర్ కుటుంబంతో కలిసి కొండల్లోకి కట్టుబట్టలతో వెళ్ళాల్సి వస్తుంది. రెండురోజులు అనుకున్నది దాదాపు మూడునెలలు అక్కడే కొండల్లో ఉండిపోవాల్సి వస్తుంది. స్నో ఫ్లవర్ భర్త లిలీని తమ అతిథి అనీనూ, క్షేమంగా తీసుకెళ్ళి అప్పచెపితే ఆమె భర్త తనకి మంచి బహుమతి ఇస్తాడన్న ఆశతోనూ దొరికినంతలోనే ఆహారం ఇచ్చి బాగా చూస్తాడు. ఆ సమయంలో చలికీ ఆకలికీ తట్టుకోలేక అనేకమందితో పాటు స్నో ఫ్లవర్ చిన్నకొడుకు, ఐదేళ్ళవాడు కూడా చనిపోతాడు. చిన్నకొడుకంటే స్నో ఫ్లవర్ భర్తకి ప్రాణం. ఆ బాధలో పిచ్చేత్తినట్టయి కొడుకు శవాన్ని ఎక్కడికో తీసుకుపోయి, ఒంటరిగా తిరిగొచ్చిన అతనిని, కొడుకుని ఎక్కడ పూడ్చాడు అని అడిగిన స్నో ఫ్లవర్ ని గొడ్డుని బాదినట్టు బాదటంతో ఆమెకి గర్భస్రావం అవుతుంది. ఇన్ని విషాదాలు భరించలేని స్నో ఫ్లవర్ విరక్తిలో తన బాధలన్నీ లిలీతో చెప్పుకుంటుంది.

తనతో ఎప్పుడూ నిజాలు చెప్పలేదేమని కోప్పడి, laotong మధ్య రహస్యాలు ఉండకూడదు అని చెప్పి, తనతో ఎప్పుడూ నిజాలు చెప్పమని బలవంతపెడుతుంది.

అందరూ ఊర్లోకి తిరిగి వచ్చిన తరువాత లిలీ భర్త వచ్చి, స్నో ఫ్లవర్ భర్తకి కృతజ్ఞతలు చెప్పి అతనికి కానుకలిచ్చి, ఆమెని ఇంటికి తీసుకెళ్తాడు. ఆమెను జాగ్రత్తగా చూసుకున్నాడని తెలిసి వారి మీద అప్పటివరకూ ఉన్న అభ్యంతరాలన్నీ పోయి సదభిప్రాయం కలుగుతుంది. స్నో ఫ్లవర్ కొడుకుతో బాటూ ఆ వూర్లో మిగిలిన పిల్లలకి చదువు చెప్పించడానికి లిలీ ఒక టీచర్ని ఏర్పాటు చేస్తుంది. ఇద్దరూ కలుస్తున్నప్పుడల్లా ఆర్థికంగా కూడా సహాయం చేస్తూనే ఉన్నారు. లిలీ స్నో ఫ్లవర్ ఒకరి ఇంటికి ఒకరు వెళ్ళి ఉండటానికి కూడా ఎవరూ ఇక అభ్యంతరం చెప్పరు. ఇద్దరి కూతుర్లకూ laotongs కావడానికి అవసరమైనవేవీ కలవకపోయినాసరే, ఇద్దరికీ బంధం కలపాలనుకుంటారు. స్నో ఫ్లవర్ చిన్నకొడుకు పోవటం, పెద్దకొడుకు అర్భకుడు కావటం, ఇక కొడుకులు పుట్టకపోవటంతో అత్తగారి పెట్టే కష్టాలు, భర్త నిర్లక్ష్యం ఇంకా ఎక్కువయిపోతాయి. తను లిలీ దగ్గరికి వచ్చినపుడల్లా ఈ బాధలు, పోయిన పిల్లల గురించీ చెప్పుకుని బాధపడుతుంది. లిలీ ఆమె బాధకి ఎలా స్పందించాలో తెలీక, 'చనిపోయిన పిల్లలకి ఆయువు అంతే ఉందనీ, వారి గురించి బాధపడకుండా ఇంకా కొడుకులని కనడానికి ప్రయత్నం చెయ్యమంటుంది. 'తమ అమ్మలు, నానమ్మలు నూరిపోసినట్టు భర్తని సుఖపెట్టి కొడుకులను కని, భర్త అత్తగారి మెప్పు పొందొచ్చు కదా. ఆమాత్రం ఎందుకు అర్థం చేసుకోవటం లేదు తను' అని విసుగు కూడా వస్తుంది. ఇంట్లోవాళ్ళను సంతోష పెట్టాలంటే ఒక స్త్రీగా ఏమేం చెయ్యాలో, ఎలా నడుచుకోవాలో స్నో ఫ్లవర్ అలానే చేస్తాను అని మాట ఇచ్చేవరకు బోధిస్తూనే ఉంటుంది. లిలీ కన్నా ఆమె భర్తకి స్నో ఫ్లవర్ వేదన, ఆమె చెప్పకపోయినా ఇంట్లో పరిస్థితులు బాగా అర్థం అవుతాయి. లిలీకి సూచిస్తాడు కూడానూ, నువ్వు తనని సరిగా అర్థం చేసుకోకుండా నువ్వుకూడా తనని బాధపెడుతున్నావేమో అనిపిస్తుంది అని. భర్త తనని అతి తరచుగా కొడుతున్న విషయం స్నో ఫ్లవర్ తనకు చెప్పకుండా దాచినందుకు కోపం వస్తుంది. స్నో ఫ్లవర్ తో భర్తని వదిలి వచ్చేసి తన ఇంట్లో ఉండమంటే, ఆమె పిల్లల్ని వదిలి రాలేనని చెపుతుంది.

ఒకరోజు స్నో ఫ్లవర్ 'లిలీ, మనం కలిసినపుడల్లా నా కష్టాలతో నిన్ను విసిగిస్తున్నాను. ఇక వాటిని వినే బాధ నీకుండదులే. నా కష్టాలు చెప్పుకున్నా నా మీద జాలి పడకుండా వినడానికి మా వూర్లో కొందరు స్వోర్న సిస్టర్స్ ఉన్నారు. నాగురించి నీకు నిజం తెలిసినరోజు నుండీ చూస్తున్నాను, మనం కలిసినప్పుడల్లా నీకళ్ళలో నామీద జాలి. అది కూడా నేను భరించలేను. నాకు నీ స్నేహమూ ప్రేమ మాత్రమే కావాలి. కాబట్టి నన్ను ఓదార్చడానికి జాలితో కాకుండా, ఇష్టంగా ప్రేమతో నాకు ఉత్తరాలు వ్రాయి. ఎదురుచూస్తుంటాను.' అని సిల్క్ ఫేన్ మీద ఒక ఉత్తరం రాసి పంపిస్తుంది. అది చూడగానే లిలీకి విపరీతమయిన కోపం, బాధా కలుగుతాయి. ' తను తన భర్తని ప్రేమించిన దాని కన్నా ఎక్కువగా ఆమెని ప్రేమిస్తే, తన నుంచి కొన్ని విషయాలు రహస్యంగా ఉంచడమే కాకుండా, ఇపుడు తనని వదిలేసి మిగతా వారి స్నేహం కూడా కలుపుకుంటుంది. అది తన స్నేహానికీ తమ బంధానికి ఆమె చేస్తున్న మోసం' అని స్నో ఫ్లవర్ మీద అసహ్యం పెంచుకుంటుంది. ఆమె జ్ఞాపకాలని పూర్తిగా తుడిచెయ్యాలని స్నో ఫ్లవర్ అన్నేళ్లుగా వ్రాసిన ఉత్తరాలూ, పంపిన కానుకలూ అన్నీ తగలబెట్టేస్తుంది. జరిగినవి మర్చిపోవాలని ఎంత ప్రయత్నించినా మోసపోయానన్న బాధా

కోపమూ మాత్రం లిలీని వేధిస్తూ ఉంటాయి. ఇవేవీ తెలియని స్నో ఫ్లవర్ 'తమ కూతుర్లను కాంట్రాక్ట్ వ్రాసుకోవడానికి గుడికి ఎపుడు తీసుకువెళ్దాం' అనీ 'ఎందుకు నువ్వు ఉత్తరాలు వ్రాయటం లేదు. నిన్ను చూసి చాలా రోజులయ్యింది. ఒకసారి రా' అంటూ అప్పుడప్పుడూ వ్రాసిన ఉత్తరాలను లిలీ చింపి పడేస్తుంది. పిల్లల laotong బంధం గురించి మధ్యవర్తిగా వచ్చిన మేడమ్ వాంగ్ తో, తన కూతురికి తమకన్నా తక్కువవాళ్ళతో బంధుత్వం కలపటం తనకి ఇష్టం లేదని కఠినంగా చెప్పి పంపేస్తుంది.

కొన్ని నెలలు గడచిన తరువాత లిలీ వూర్లోని ఒక అమ్మాయి పెళ్ళి వేడుకలో లిలీ, స్నో ఫ్లవర్ ఎదురు పడతారు. అక్కడ వేడుకలో పాడే పాటల రూపంలో స్నో ఫ్లవర్ లిలీని ఉద్దేశించి 'ఏ జన్మలోని పాపం చేసుకున్నానో, నాకు జీవితంలో ఎపుడూ దురదృష్టం వెంటాడుతూనే ఉంది. కానీ నాకున్న ఒకే ఒక్క ఆశా, ఆనందమూ నువ్వే. నువ్వు నాకు అది కూడా లేకుండా చేసావు. నా బాధలు చెప్పుకుంటే వినడానికి నీకు సహనం లేకపోయింది. నీ కూతురితో స్నేహం తిరస్కరించి నా కూతురి బ్రతుకైనా బాగుపడే అవకాశం లేకుండా చేసావు. నేనేం పాపం చేసాను? లోకంలో కష్టాలూ దీనులు లేకుండా సుఖాలే ఉండాలంటే ఎలా కుదురుతుంది? దాదాపు ముప్పయ్యేళ్ళు మనం ప్రాణస్నేహితులుగా ఉన్నాము. ఇపుడు నువ్వు చేసింది న్యాయమేనా' అని ఏడుస్తూ ప్రశ్నిస్తుంది. వూరిలో అందరి ముందూ తనని దోషిగా నిలబెట్టడం భరించలేని లిలీ 'నన్ను అనే ముందు నువ్వు చేసినది గుర్తు తెచ్చుకో. మన మధ్య ఇంకో వ్యక్తి ఉండకూడదని కదా ఒప్పందం. నా భర్త నాకు సవతిని తీసుకొచ్చినా భరించగలనేమో కానీ, నువ్వు మన మధ్య వేరేవాళ్ళని తీసుకురావటం నేను కలలో కూడా ఊహించలేదు. మనం చేసుకున్న ప్రమాణాలని నువ్వే గౌరవించలేదు.' అని జవాబు చెపుతుంది. అంతటి ఆగకుండా అక్కసుతో ఆమె పేదరికం గురించీ, భర్త వృత్తి గురించీ, ఆమె మొదటినుంచీ అబద్ధాలతోనే అందరినీ మోసం చేస్తుందనీ, తనకొచ్చిన చేతిపనులు గానీ, రహస్య భాష గానీ తన వూరిలోని స్త్రీలకి నేర్పించకుండా ఏడుస్తూ కాలం గడుపుతుందనీ, ఇంకా ఏవేవో నొప్పించే విషయాలు మాట్లాడుతుంది. ఒకవైపు తను మాట్లాడుతున్నది సవ్యం కాదు అని తెలుస్తూనే ఉన్నా, ఆమె లోని బాధ ఆక్రోశం ఆమెని విచక్షణ కోల్పోయేలా చేస్తాయి. లిలీ మాటలకి హతాసురాలైన స్నో ఫ్లవర్ విషాదం నిండిన గొంతుతో మృదువుగా 'నీతో ఎప్పుడూ నిజమే చెప్పమన్నావు. కానీ నేను నిజాలు చెప్పినపుడు నువ్వు అర్థం చేసుకోలేదు. నేను చెప్పినవీ చేసినవీ నీకు నచ్చలేదు. నా ఇరుగు పొరుగు స్త్రీలు నా కష్టాలు విని నన్ను విమర్శించరు, అవమానించరు. నా మీద జాలి పడరు. వారికి నచ్చినట్టు నేనుండాలని కాకుండా, నేనెలా ఉన్నానో అలానే ఇష్టపడేవారు, నాబాధలు వినేవారు కావాలి నాకు. అది నాకు వారి దగ్గర దొరికింది.' అని చెప్పి, నెమ్మదిగా ఆ ప్రదేశం విడిచి వెళిపోతుంది. అప్పటి నుండి నుంచి ఇంకెప్పుడూ లిలీకి స్నో ఫ్లవర్ నుంచి ఇంకే కబురూ రాలేదు, ఎప్పుడూ ఇద్దరూ ఎదురు పడలేదు.

కాలం ఎనిమిది సంవత్సరాలు ముందుకు గడిచింది. లిలీ వయసు 41 సంవత్సరాలు. తన పిల్లలకు పెళ్ళిళ్ళు అయ్యి మనవలు పుట్టారు. మనసుకి తగిలిన గాయం తీవ్రత నెమ్మదిగా తగ్గుతున్నా, ఇంకా పూర్తిగా పోలేదు. స్నో ఫ్లవర్ ని మర్చిపోడానికి శతవిధాలా ప్రయత్నిస్తూనే ఉంది. ఒకరోజు స్నో ఫ్లవర్ కూతురు లిలీ ఇంటికి వచ్చి, 'తల్లి చావు బ్రతుకుల్లో ఉందనీ, లిలీని కలవరిస్తోందనీ' చెప్పి ఒక్కసారి వచ్చి తల్లిని చూసివెళ్ళమని ప్రాధేయపడుతుంది. వారితో తనకి ఏ సంబంధమూ లేదని తిప్పి

పంపించాలని అనుకుంటుంది లిలీ, కానీ Lady Lu గా తన ప్రవర్తన అమర్యాదకరం అని తలిచి సరే వస్తాను వెళ్ళమని చెపుతుంది. మరునాడు స్నో ఫ్లవర్ ఇంటికి వెళ్లేసరికి ఆమె భర్త వాకిట్లోనే ఎదురుపడి బాధతో ' భార్య ఇన్నాళ్ళూ తననీ తల్లినీ సంతోషపెట్టడానికి చేసినవేవీ గుర్తించక అమానుషంగా ప్రవర్తించాననీ, తనకి ఇపుడే అది అర్ధమవుతుందనీ' చెపుతాడు. లోపలికి వెళ్లేసరికి మంచం మీద స్నో ఫ్లవర్ పొట్టలో ట్యూమర్ తో బాధపడుతూ, గుర్తు పట్టలేని స్థితిలో ఎముకల పోగులా ఉంటుంది. ఆమెకు సేవలు చేస్తూముగ్గురు స్త్రీలు కనిపిస్తారు. ఓహో వారే కాబోలు తను కొత్తగా చేరిన స్నేహితురాళ్ళు అనుకుంటుంది. స్నో ఫ్లవర్ ని ఆ స్థితిలో చూడగానే ఉన్న కోపమంతా కరిగి పోతుంది. చిన్ననాడు ఆప్యాయంగా స్నేహహస్తం చాచిన నెచ్చెలి గుర్తుకొచ్చింది. తన చెయ్యి పట్టుకోగానే స్నో ఫ్లవర్ ' వచ్చావా, నీకోసమే ఎదురు చూస్తున్నాను. నువ్వొస్తావని నాకు తెలుసు' అని 'జరిగిన వాటికి నన్ను క్షమించు. కానీ నన్ను నమ్ము. నేను నీ స్నేహాన్ని ఎప్పుడూ కాదనుకోలేదు. నువ్వే నా ప్రాణ స్నేహితురాలివి.' అని చెపుతుంది. తనకి స్నో ఫ్లవర్ మీద ఇంకా ప్రేమ ఉండ బట్టే జరిగిన దానికి తనకి ఇంకా బాధ కలుగుతుందని లిలీకి అర్ధమవుతుంది.

స్నో ఫ్లవర్ ని జాగ్రత్తగా చూసుకోవాలని నిర్ణయించుకుని అక్కడే ఉండి తనకి రాత్రీపగలు సేవలు చేస్తూ, ప్రేమగా చూసుకుంటుంది. తన ఊరి నుంచి మంచి వైద్యుడిని కూడా పిలిపిస్తుంది, కానీ అతను లాభం లేదని చెబుతాడు. ఒకరోజు లిలీ ఇంట్లో చిన్నప్పటి నుంచి ఉన్న దాసీ ఒక బుట్ట తీసుకొచ్చి ఇస్తుంది. అందులో ఇద్దరూ ఉత్తరాలు రాసుకున్న సిల్క్ ఫేన్, స్నో ఫ్లవర్ లిలీకి రాసిన కొన్ని ఉత్తరాలూ, పంపిన కానుకలూ ఉంటాయి. దాసీ చెపుతుంది 'ఆరోజు కోపంలో అన్నీ తగలబెడుతున్నప్పుడు, అది నువ్వు అప్పటి కోపంలో చేస్తున్నావే కానీ మనస్పూర్తిగా కాదు అని నాకు తెలుసు. అందుకే నాకు కనిపించినవన్నీ నీకు తెలీకుండా దాచిపెట్టాను. నన్ను క్షమించు.' అని చెపుతుంది. లిలీకి ఆమె పట్ల మనసు కృతజ్ఞతతో నిండిపోతుంది. అతికొద్ది రోజుల్లోనే స్నో ఫ్లవర్ చనిపోతుంది. పోయేముందు లిలీని తన పిల్లలకి గార్డియన్గా ఉండమని ఒకేఒక్క కోరిక కోరుతుంది. ఆమెను సమాధి చేసినపుడు, ఆచారం ప్రకారం స్నో ఫ్లవర్ కి లిలీ రాసిన ఉత్తరాలూ, కానుకలూ వెదికి వాటిని కాలుస్తారు. అవి ఆమెకు పైలోకంలో తోడుగా ఉంటాయని వారి నమ్మకం.

స్నో ఫ్లవర్ ని సమాధి చేసి ఇంటికి తిరిగి వచ్చిన తరువాత, స్నో ఫ్లవర్ స్నేహితురాళ్ళ మాటల్లో వారు ఆమెకి స్వోర్న సిస్టర్స్ కాదనీ, కేవలం పొరుగు స్నేహితులు మాత్రమే అనీ లిలీకి తెలుస్తుంది. లిలీ ఆశ్చర్యపోయి 'అదేంటి, ఫేన్ లో ఉత్తరం రాసి పంపించింది కదా అంటే', ఏం రాసిందో సరిగా చూడు అని ఆ ఫేన్ తీసి చూపిస్తారు. ' అందులో 'నీకు నా బాధలు చెప్పి ఇక విసిగించను. దానికోసం ఒక 'ముగ్గురు స్వోర్న సిస్టర్స్' దొరికారు' అని రాసింది కానీ, తను కూడా వాళ్ళలో ఒకరిగా చేరిందని రాయలేదు కదా.' అని అడిగి 'ఆమె కష్టాలు మేము ఓపికగా విన్నాము. దానికి ప్రతిగా ఆమె మాకు రహస్య భాషను నేర్పింది. అంతవరకే మా సంబంధం' అని చెపుతారు. అంతే కాకుండా 'నువ్వు మాత్రం ఏం చేసావు? ఆమె బిడ్డలను కోల్పోయిన ప్రతీసారీ, ఆమె వేదన అర్ధం చేసుకోకుండా, ఎక్కువమంది కొడుకులని కనడమే స్త్రీ జన్మకి సాఫల్యం అని నూరిపోసి అందుకోసం ప్రయత్నించమని బలవంతం చేసావు. బిడ్డని కోల్పోయిన తల్లికి అది ఏం స్వాంతన ఇస్తుందో నువ్వే ఆలోచించు? అయినా కేవలం నిన్ను సంతోషపెట్టడం

కోసమే నువ్వు చెప్పిన పనులన్నీ చేసింది. ప్రతీ విషయంలోనూ నువ్వు చెప్పినట్టుగానే నడుచుకుంది. అయినా నువ్వది అర్ధం చేసుకోలేకపోయావు. ఆమె మాత్రం నీగురించి ఎప్పుడూ ఒక్క మాట కూడా చెడుగా మాట్లాడలేదు. నిన్ను నిన్నుగానే, నీ లోపాలతో సహా ప్రేమించింది మొదటి నుండీ చివరవరకూ. నువ్వు మాత్రం ఆమెకు దుఖాన్నే మిగిల్చావు. నువ్వూ మగవాళ్ళలా ఆమె విలువని, ఎంతమంది కొడుకులను కంటే అంత, అన్న దృష్టి తోనే చూసావు. ఆమె ఇంట్లో వాళ్ళ కన్నా నువ్వే విధంగా మెరుగు?' అని లిలీని నిలదీస్తారు. లిలీకి ఒక్కసారిగా కాళ్ళ క్రింద భూమి పగిలి కూరుకుపోతున్నట్టు షాక్ కలిగింది. తన అపార్ధం వలన, మూర్ఖత్వం మొండితనం మూలాన ఒకరిని అన్నేళ్ళు ఎంత దుఖానికి గురిచేసిందో తలుచుకుంటే ఆమె మీద ఆమెకి అసహ్యం, సిగ్గూ కలిగాయి. తను చేసింది క్షమించరాని నేరం అని అనుకుంది.

తన ఇంటికి తిరిగి వెళ్ళిన లిలీకి జీవితం మీద ఆసక్తి కోల్పోయి, నిర్లిప్తంగా మిగిలిపోయింది. తల్లిగా భార్యగా తనకున్న బాధ్యతలనూ, స్నో ఫ్లవర్ పిల్లల బాధ్యతనూ తీర్చాలనుకుంది. దగ్గరుండి స్నో ఫ్లవర్ కూతురు పెళ్లి జరిపించింది. కానీ తల్లి జీవితాన్ని చూసి పెళ్లి అంటే భయపడ్డ ఆ అమ్మాయి, పెళ్లి రోజురాత్రి ఆత్మహత్య చేసుకుని చనిపోతుంది. భర్తతో మాట్లాడి స్నో ఫ్లవర్ కొడుకుకి తమ పొలాల శిస్తు వసూలు చేసే ఉద్యోగాన్ని ఇప్పించి, కసాయి వృత్తిని వదిలి మంచి గౌరవమైన జీవితాన్ని గడిపే ఏర్పాట్లు చేసింది. ఆ అబ్బాయికి ఒక కొడుకూ ఒక కూతురూ కలుగుతారు. లిలీ పిల్లలకూ పెళ్ళిళ్ళు అయి, మనవలు పుట్టారు. తన పెద్ద మనవడికీ, స్నో ఫ్లవర్ మనవరాలికీ మేడం వాంగ్ ని మధ్యవర్తిగా ఉంచి పెళ్లి కుదిర్చింది. ఆ అమ్మాయికి దగ్గరుండి ఫుట్ బైండింగ్ చేసి, Nu Shu భాషనీ నేర్పింది. ఆ పిల్లలూ పెద్దయి, వాళ్లకి పెళ్ళయి లిలీకి మునిమనవలు కూడా పుట్టారు. భర్త మరణించి కూడా చాలాకాలం అయ్యింది. ఇపుడు లిలీకి డెబ్బయి ఏళ్ళు దాటాయి. స్నో ఫ్లవర్ తనకి రాసిన ఉత్తరాలనూ, సిల్క్ ఫేన్ నూ తను మరణించాక, తనకన్నా ముందే అక్కడికి చేరేలా తనని సమాధి చెయ్యకముందే కాల్చెయ్యమని మనుమడి భార్యను కోరింది. వాటిని ముందు పెట్టుకుని జ్ఞాపకాల్లో కొట్టుకుపోతూ, జీవితంలో తన మూర్ఖత్వం వాళ్ళ ఎంత మందిని బాధపెట్టిందో తలచుకుని పశ్చాత్తాపపడుతూ, కాలం తీరి తన ప్రియసఖిని కలిసేరోజు కోసం ఎదురు చూస్తుంది.

లిలీని తలుచుకుంటే అనూప్ జలోటా పాడిన ఒక గజల్ లోని 'దిల్ భరా ఆతా హై తో ఫిర్ దిల్ కో దుఖాఃతే హై క్యోం' (హృదయాన్ని ప్రేమతో నింపాలని వచ్చినదానివి, హృదయానికి గాయం చేసి పోతావెందుకూ?) అన్న ఒక వాక్యం గుర్తొస్తుంది నాకు ఎపుడూ. అవును. ఎందుకూ??? ఓ మిలియన్ డాలర్ల ప్రశ్న. తెలీకుండానే మనలో చాలామంది చేసేదీ అదే.

పరిచయాన్ని ఎంత విపులంగా వ్రాసినా ఈకథకి న్యాయం జరగదు. దాదాపు రెండొందల పేజీలున్న పుస్తకంలో (చాలా చిన్న ప్రింట్) ఆనాటి సామాజిక ఆచారాల గురించి ఎన్నో ఆసక్తిమైన వివరాలు కథకి బలాన్ని కలుగజేస్తూ, ఎన్నో సందర్భాల్లో ఎంతో సున్నితంగా సహజంగా చిత్రించిన మనోసంఘర్షణలు, ప్రతీ చిన్న పాత్రనూ చాలా జాగ్రత్తగా కొంత విశిష్టత అద్ది చిత్రించిన తీరు వాటికి న్యాయం చేసేలా చెప్పాలంటే మొత్తం పుస్తకం ఇక్కడ కాపీ చెయ్యటం తప్ప వేరే దారి లేదు. లిలీ అమ్మ, పిన్ని, చిన్న తోటికోడలు ఒక్కొక్కరిదీ ఒక్కో ప్రత్యేకమైన కథ...ఒక్కోటీ మనసుల్ని మెలితిప్పే కథ.

రచయిత్రి లీసా సీ ముత్తాతలు వందేళ్ళ క్రిందట అమెరికాకి వచ్చి లాస్ ఏంజెలెస్ లోని చైనా టౌన్ ఏర్పరుచుకున్న చైనా దేశస్తులు. లీసా తాతగారు చైనీస్, నాన్నమ్మ అమెరికన్. చిన్నప్పుడు సెలవుల్లో ఆమె ఎక్కువగా చైనా టౌన్ లోనే గడిపి, తాతమ్మలు, ఇతర బంధువుల ద్వారా చైనాలోని సంప్రదాయాలు, స్త్రీల జీవితం గురించి కథలు కథలుగా వినడంతో వాటి గురించి ఇంకా వివరంగా తెల్సుకోవాలని అనిపించిందట. పెద్దయి తను రచయిత్రిగా మారాక Nu Shu గురించి విని, ఆసక్తి తో రీసెర్చ్ చేసి, చైనాలోని అతి ప్రాచీన ప్రాంతాలకు వెళ్ళి ఆ భాష గురించి తెల్సుకున్నారు. కేవలం ఆ భాష మాత్రమే తెలిసిన (కమ్యూనికేషన్ కోసం ఇంకే ఇతర భాషలూ తెలియని) ఆఖరు స్త్రీ, తొంభై ఏళ్ళ వృద్ధురాలిని కలిసి ఫుట్ బైండింగ్ గురించీ, వారి ఆచారాలు వేడుకల గురించీ ఎన్నో విషయాలు స్వయంగా తెలుసుకున్నారట.

ఇపుడు ఈ ఇరవైఒకటో శతాబ్దంలో లిలీ స్నో ఫ్లవర్ కథ ఎందుకూ అంటే, అది వాళ్ళదే కాదు, ఇది స్త్రీల కథ, మనందరి కథ అంటారు. ఆమె మాటల్లోనే "Snow Flower and the Secret Fan is a story about friendship and what it means to be a woman. Yes, our lives are completely different from those lived by the Nu Shu writers, but inside we are the same. We want people to hear our thoughts appreciate our creativity, and feel empathy for our emotions. As daughters we all have experienced complicated relationships with our mothers, As mothers, we have all felt deep terror when one of our children got sick. As women, we have all at one time or another wondered about the true and everlasting mystery of the men in our lives. These are universals, as is the fear women during times of political upheaval that occurs in what could still be called the outside world of men – whether many years ago or today for women in Iraq, Afghanistan, the Sudan or right here in Us. On the surface, we as Americans women are independent, free and mobile, but at our cores we still long for love, friendship, happiness, tranquility and to be heard. "

ఈ పుస్తకాన్ని 2005 లో వ్రాసారు. దీన్ని 39 దేశాల్లో అనువాదం చెయ్యటానికి హక్కులు తీసుకున్నారు. న్యూయార్క్ బెస్ట్ సెల్లర్ అవార్డు తో పాటు చాలా అవార్డులు పొందిన పుస్తకం. ఇదే పేరుతో దీన్ని 2011 లో సినిమాగా కూడా తీసారు, కానీ కథని ప్రస్తుతకాలంలో ఇద్దరు స్నేహితురాళ్ళ కథకి అనుసంధానం చేసి, వాళ్ళు లిలీ ఉత్తరాలు, సిల్క్ ఫేన్ చూస్తూ వాళ్ళ కథని తెలుసుకుంటున్నట్టు మార్చారు. అతి పేలవమయిన చిత్రరూపం. పుస్తకం ఇచ్చిన అనుభూతిలో

నాలుగోవంతు కూడా సినిమా మిగల్చలేకపోయింది.

రచయిత్రి గురించి: Lisa See వృత్తి రీత్యా ఫ్రీలాన్స్ జర్నలిస్ట్. తను పుట్టుక ప్రకారం పూర్తిగా చైనీస్ కాకపోయినా, తన మనసు మాత్రం పూర్తిగా చైనీస్ అని గర్వంగా చెప్పుకుంటారు. ఆమె ముత్తాత అమెరికాలో నిలదొక్కుకోడానికి అడ్డంకులు ఎదుర్కొని లాస్ ఏంజెల్స్ లోని చైనా టౌన్ కి గాడ్-ఫాదర్ అని పేర్కొనే స్థితికి చేరిన ప్రయాణం గురించిన వ్రాసిన మొదటి పుస్తకం (బయోగ్రఫీ) On Gold Mountain: The One Hundred Year Odyssey of My Chinese-American Family చాలా ప్రాముఖ్యాన్ని పొందింది. ఆవిడ వ్రాసిన పుస్తకాల్లో ఎక్కువ శాతం చైనీస్ సంస్కృతి, అక్కడి జీవితాన్ని ఆధారం చేసుకుని ఉంటాయి. వాటిలో చాలా వరకూ బెస్ట్ సెల్లర్స్ గా ప్రసిద్ధి పొందినవే. Organization of Chinese American Women సంస్థ 2001లో National Woman of the Year అవార్డ్ తో గౌరవించింది.

కొన్ని ఆసక్తికరమైన వ్యాసాలు / విషయాలు:
ఈ పుస్తకం గురించి తల్లీ కూతుర్ల ఆసక్తి కరమైన ముచ్చట్లు ఇక్కడ చదవండి.
http://www.lisasee.com/snowflower/conversation-with-lisa-see-and-carolyn-see/

Painful Memories for China's Foot binding Survivors
http://www.npr.org/templates/story/story.php?storyId=**8966942**&sc=emaf

Footbinding Pictureshttp://www.lisasee.com/images/footbinding/footbinding.htm

(రచయిత్రి బ్లాగు http://padamatikoyila.blogspot.com/)

(వచ్చే నెల మరో మంచిపుస్తకంతో కలుసుకుందాం)

COMMENTS